

den accountant is om de juistheid van afschrijvingen te beoordeelen? Ik deel dan zijn meening niet; ik acht dit een middel van veel lager orde dan het zelfstandig oordeel van den accountant omtrent de waarde, welke door het gebruik van het object in het productieproces is opgegaan, daarbij steunende op zijn eigen bedrijfs-economische inzichten.

Het „gegeven” dat het geval „lastig” maakt, n.l. dat er geen soortgelijke bedrijven bestaan en er dus een vergelijkingsbasis voor de afschrijving ontbreekt, is daarom voor mij van bijkomstigen aard en maakt het geval weinig lastiger dan het uit zijn aard is.

Blijkbaar moet in het bedoelde geval de accountant ten behoeve van den „bouwheer” bij den aannemer de kosten van een regiewerk controleren.

Er is dus een rekening en er komen daarop afschrijvingen voor. De accountant zal zich vergewissen op welke grondslagen men die afschrijvingen heeft vastgesteld en die grondslagen beoordeelen en de daarop rustende berekening controleren. Zijn oordeel zal hij ter kennis brengen van zijn opdrachtgever. Waarom hij hier een „voorbehoud” zou moeten maken is mij niet duidelijk.

Het bedrag der afschrijvingen is natuurlijk niet met juistheid vast te stellen. Het oordeel van den accountant zal zich daarom moeten bepalen tot de redelijkheid der grondslagen en juistheid der berekeningen. Zijn conclusie zal zijn: „aannemelijk” of „onaannemelijk”. De omstandigheid dat de accountant bij deze onderzoeken als regel niet met een korte verklaring behoeft te volstaan, maar een rapport zal kunnen uitbrengen, maakt het hem mogelijk zijn opdrachtgever volledig op de hoogte te brengen met eventuele bezwaren, welke hij tegen de toegepaste afschrijvingen heeft.

Wil men het uitzonderingsgeval stellen, dat de accountant met een korte verklaring zal moeten volstaan, dan is het voor mij aan geen twijfel onderhevig, dat de accountant „verplicht” is zich een zelfstandig oordeel — ook wanneer er geen vergelijkingsbasis is — omtrent de toegepaste afschrijvingen te vormen en in die verklaring van zijn bezwaren tegen die afschrijvingen melding te maken. Wanneer hij zou volstaan met een „voorbehoud”, zou hij n.m.m. zijn taak niet naar behooren hebben verricht.

Wat de heer *Keuzenkamp* bedoelt met het „spelen met de wiskundige reserve” is mij niet helder! Wij hebben in dit blad een polemiek over het „voorbehoud” bij de wiskundige reserve gehad. De heeren *de Blacy* en *Keuzenkamp* waren de inzenders, die van meening waren dat een „voorbehoud” noodig was wanneer de accountant de wiskundige reserve niet zelf had gecontroleerd. De heer *de Blacy* heeft later medegedeeld tot ander inzicht te zijn gekomen. Wanneer ik de op dit gebied bij uitstek deskundige — Collega *de Goey* — goed heb begrepen, acht ook hij een voorbehoud alleen op grond dat de accountant zelf de wiskundige reserve niet heeft gecontroleerd, niet noodzakelijk. Blijft collega *Keuzenkamp* bij zijn aanvankelijke meening? Maar waarin zit nu het „spelen”?

R. A. DIJKER.

BOEKBEORDEELING

C. A. Verrijn Stuart. — De Grondslagen der Volkshuishouding 3e druk.

Het verheugt mij, dat het werk van den Utrechtschen hoogleeraar zoozeer de belangstelling blijft houden, dat nu reeds een 3e druk noodig is geworden. Ik verheug mij daarover, omdat het boek naar mijn meening een zeer goede analyse geeft van de

belangrijkste vraagstukken der theoretische economie overeenkomstig de zienswijze van de Oostenrijksche school, duidelijker en vooral exacter van betoog dan het overgrootste meerendeel van de buitenlandse werken, die hier te lande veelal in de studieprogramma's worden genoemd. Met deze uitspraak oordeel ik niet over de beteekenis van die problemen voor de theorie, neeh over de beteekenis der opvattingen van de Oostenrijksche school voor het huidige stadium van ontwikkeling der economie; om niet te worden misverstaan: ik sla die beteekenis heel wat lager aan dan de schrijver. Maar dit verhindert mij niet, het werk aan te bevelen als een uitmuntend studie-boek voor iederen Nederlander, die een inzicht wil krijgen in de theoretische economie, overeenkomstig de thans welhaast klassiek geworden opvattingen van de Oostenrijkers.

L.

Prof. Dr. W. L. P. A. *Molengraaff*. Inleiding tot het Nederlandsche Handelsrecht.

Men zendt ons ter aankondiging den zoo juist bij de Erven *F. Bohn* verschenen 3den druk van Prof. *Molengraaff's* „Inleiding”.

Nadat het werkje voor het eerst in 1921 was verschenen ter vervanging van *T. M. C. Asser's* „Schets” kwam in 1925 de tweede druk uit. Sedert dien zijn in verband met nieuwe wettelijke bepalingen weer eenige belangrijke wijzigingen noodig geworden, welke thans in dezen 3den druk aangebracht zijn.

Zoo is het nieuwe zeerecht, dat nog als supplement aan den 2den druk was toegevoegd, thans in den 3den druk verwerkt. De wet op de arbeidsovereenkomst van kapitein en schepelingen, waarvan de inwerking-treding binnenkort te verwachten is, is reeds in den tekst opgenomen; de thans vigeerende regeling is in een bijlage behandeld. De wet op de N.V. van 1928 en op de Coöperatieve Vereeniging van 1925 maakte een wijziging van hoofdstuk VII noodzakelijk. Ook de hoofdstukken betreffende het handelspapier en het faillissement en de surséance van betaling ondergingen wijziging.

Door een en ander is de omvang van het boek met een kleine 40 bladz. toegenomen.

Eenige aanbeveling heeft het bekende werkje wel niet meer noodig.

T. L.

Tien jaar organisatie door Ir. *Ernst Hymans*, Ir. *V. W. van Gogh* en *J. Rentenaar*. Uitgave van *J. Muusses*, Purmerend 1930.

Dit werk is een verzameling van opstellen, die vroeger verschenen zijn in tijdschriften of in den vorm van praeadvies en voordrachten. Met dezen herdruk viert het Raadgevend Bureau voor Organisatie onder leiding van de schrijvers zijn tienjarig bestaan. De schrijvers mogen met dit jubileum zoowel als met deze jubileum-uitgaaf worden gelukgewenscht: zij hebben in die jaren veel nuttig werk op het gebied van de wetenschappelijke bedrijfs-organisatie verricht en het thans gepubliceerde boek geeft van dat werk een belangwekkend en leerzaam beeld.

Als herdruk van vroegere publicaties komt dit werk niet in aanmerking voor een gedetailleerde kritiek. Trouwens, die zou ook niet gemakkelijk gegeven kunnen worden, daar het meeren deel der opstellen de beschrijving geeft van de oplossingen, die de schrijvers in hun praktijk voor een reeks van problemen op het gebied der organisatie hebben uitgedacht.

In verschillende opstellen wordt gesproken over het plannen en de controle op de productie; over functie-diagrammen en

formulier-diagrammen handelen twee andere opstellen. Een fraaie methode van plaatsbesparing wordt beschreven in het artikel „de efficiency van den vierkanten meter”.

Beschrijvingen van algemeen organisatie-werk in een machinefabriek en van de voortgangs-contrôle in een gieterij geven een goed denkbeeld van de beteekenis van methodische analyse van het werk en systematischen opbouw van den arbeid in het bedrijf. Belangwekkend is ook het opstel over „evenwichtig continu-werk in plaats van kunstmatigen arbeid aan den band”, waarin nu eens niet de simplistische methode van den transportband wordt beschreven, maar een oplossing wordt gegeven voor continue voortgang van de productie met verschillende rythme voor de onderdeelen der bewerking.

Opstellen van anderen aard zijn die over de „vervaardiging van belastingbiljetten” en „berekening van het aantal ambtenaren op de kantoren van een gedecentraliseerden staatsdienst”. Zij getuigen niet alleen van de veelzijdigheid van het werk van het jubileerende Bureau, maar ook van de eenheid in methodiek, die aan alle organisatie-werk ten grondslag ligt, wanneer dit op wetenschappelijke wijze wordt verricht.

Ik heb in deze aankondiging niet een volledig overzicht gegeven van den inhoud van het werk en slechts de aandacht gevestigd op enkele opstellen, in de hoop, dat ik daarmee de belangstelling van de lezers van dit blad voor de uitgave zal wekken. Ik wensch dit boek in de handen van vele accountants en accountant-studenten; er is veel uit te leeren. En ik hoop, dat men 't zal weten te waardeeren, dat de schrijvers aldus hun praktisch werk in de openbaarheid brengen. De auteurs verdienen daarvoor niet alleen het succes van de in de uitgave gelegen propaganda voor hun Bureau maar ook de waardeering van ieder, die belangstelt in de ontwikkeling der wetenschappelijke organisatie.

L.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHuishoudkunde

Redactie: Me^j. Dr. R. PHILIPS en Drs. G. L. GROENEVELD voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en J. C. SPANGENBERG voor accountancy

(De Systematiek, welke in dit repertorium wordt gevolgd alsmede de lijst van tijdschriften welke het omvat, zijn opgenomen in het nummer van Januari 1930 van dit blad)

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Accountant's claim for fees

Redactie. — Behandeld wordt de vraag of betaling naar het behaalde resultaat toelaatbaar is en voorts of de accountant, indien hij een advies geeft dat feitelijk op het terrein ligt van den jurist, voor dit advies mag declareeren.

A II 1 (A 33)

The Accountant 5 Juli 1930

Professional training

Jones, Prof. J. H. — Schrijver geeft eene beschouwing over de opleiding van den accountant en de rol die hij in de toekomst in de Maatschappij zal vervullen. Naar schrijvers meening wordt de studie der economie bij de opleiding nog te veel verwaarloosd.

A II 3 (A 33)

The Accountant 12 Juli 1930

Registration in India

Redactie. — In 't kort wordt de wettelijke regeling van het accountantsberoep in Britsch-Indië beschreven.

A II 4 (A 33)

The Accountant 7 Juni 1930

Departmental committee on registration of accountants

Redactie. — Voortzetting van de publicatie van het onderzoek van bovengenoemde Commissie. Volledig zijn de vragen, gesteld door de Commissie, opgenomen en de daarop gegeven antwoorden door den Heer William Cash (F.C.A.-Past. president) en den Hon. George Colville (Secretaris), vertegenwoordigende het „Institute of Chartered Accountants in England and Wales”. Ook deze Heeren geven als hunne meening, dat in Engeland de wettelijke regeling te laat gekomen is en dus niet meer noodig is.

In een vervolgnummer wordt een verder verslag van het onderzoek der Commissie gegeven. Hierbij wordt o.m. een historisch overzicht gegeven van de Society of Incorporated Accountants and Auditors.

A II 4 (A 33)

The Accountant 7 en 14 Juni 1930

Chartered Accountants

Plender, Sir W. — Ten aanzien van de wettelijke regeling van het accountantsberoep in Engeland, merkte Sir William Plender o.m. het volgende op:

„In the eyes of those bodies who are seeking it, registration „is an effort to reach a measure of equality between all practising accountants, irrespective of their training, qualifications „and experience. He expressed the wish that, if it (the registration) was to come, chartered accountants should not be included. Their register, he added, is their Royal Charter, and „they need no other!” (Overdruk uit de Times van 15 Mei).

A II 4 (A 33)

The Accountant 24 Mei 1930

Departmental committee on registration of accountants

Redactie. — Geheel volledig wordt de behandeling weergegeven van de Commissie voor de wettelijke regeling van het accountantswezen in Engeland, en van het memorandum ingediend door Sir William Plender. Van de gestelde vragen en gegeven antwoorden volgen hieronder de drie laatste, n.l. 84—85—86, waaruit blijkt, dat Sir William Plender nu niets goeds meer verwacht van een wettelijke regeling in Engeland.

84. And would there be no advantage in having a Register of accountants, a Register of persons who possessed the same minimum qualifications in the accountancy profession? — I do not think the Register would provide for that if, as said just now, you had to include in it, all persons who had been in practice a number of years when registration became operative and I do not see how you could exclude them.

85. Assuming registration is bound to come the longer it is delayed the greater the problem becomes, does it not? Assuming that registration had taken place a number of years ago, the number of people that would automatically have gone on the Register merely because they were in practice, would have been very much smaller, than now. I doubt really whether registration is a practicable proposition. I also think, as I said before, that the penalty that would have to be paid for registration is too great now.

86. Might not the risk possibly be greater at some future period? I do not think so. I believe the public already realise, what accountancy means, and they also are fully cognizant of the people who are competent to do accountancy work.

A II 4 (A 33)

The Accountant 31 Mei 1930

III. LEER VAN DE INRICHTING

Newspaper accounts

Sudler, G. — Zeer uitvoerig tot in alle onderdeelen wordt de administratieve verantwoording van een groot dagblad besproken.

A III 3 (A 25)

The Accountant 3 Mei 1930

Boekhoudkundige bedrijfsorganisatie

Vermeulen, P. — Iedere boekhouder moet zich regelmatig op de hoogte stellen van de administratieve organisatie resp. of vereenvoudigingen zijn in te voeren. Schrijver geeft aan hoe de doorschrijfmethode moet worden ingericht om de voordeelen der interne controle te behouden.

A III 3 (A 35)

Administratieve Arbeid Juli 1930

De kwitantie, administratie in gas-, water-, en electriciteitsbedrijven

Witteveen, G. L. — Doel van dit artikel is de aandacht te vestigen op de mogelijkheid van getijktijdige vervaardiging van kohier en kwitantie, waarbij op de kwitantie niet meer voor ieder tarief een afzonderlijke kolom behoeft voor te komen. De verschillende tarieven, alsmede bedragen kunnen dientengevolge verticaal geschreven worden en toch door de machine per tarief worden gerecapituleerd.

A III 3 (A 35)

Administratieve Arbeid Juli 1930